



24. У поемі «Гайдамаки» Т. Г. Шевченко звертається до героїчного минулого України з метою:

- а) протиставлення світу героїзму й високих пристрастей світові тиранства й рабської покори, що визначали основний зміст самодержавного суспільства;
- б) уславлення своїх сучасників;
- в) замилювання героїчною красою і величчю власного народу;
- г) доповнення сюжету й фактажу подій.

25. Доба бароко для розвитку української культури та літератури знаменна:

- а) занепадом літератури, іконопису через тривалі воєнні дії;
- б) безперервними воєнними міжусобицями;
- в) утвердженням української державності у формі автономії, всебічним піднесенням усіх видів національного мистецтва, зокрема літератури;
- г) утвердженням польського владарювання в Україні.

26. Г.С. Сковорода розробив власну самобутню систему формування істинної людини – благородство душі, чесність, сумління, здатність стати відповідальними людьми – і виклав у творі:

- а) «Розмова, звана Алфавіт, чи Буквар світу»;
- б) «Вдячний Єродій»;
- в) «Наркіс»;
- г) «Асхань».

27. Кого з народних месників, який організував селянські виступи на Поділлі в XIX ст., називали «українським Робін Гудом»?

- а) Лук'яна Кобилицю;
- б) Олексу Довбуша;
- в) Максима Залізняка;
- г) Устима Кармелюка.

28. Кого з українських гетьманів прославляють рядки вірша?

*Братовбивчі свари, спори  
Обертають край в руїну,  
Ти зложив свої клейноди  
І покинув Україну.  
І на чужині московській  
Світлий муж наш загубає,  
Був він «Сонцем на руїні»  
І таке ім'я він має ...*

- а) Петра Дорошенка;
- б) Павла Тетерю;
- в) Івана Брюховецького;
- г) Івана Мазепу.

29. У якому документі XIX ст. стверджувалося, що «ніякого «малоросійського языка» не було, немає і бути не може»:

- а) в Указі Олександра III «Про заборону вживання в офіційних установах української мови та хрещення українськими іменами»;
- б) в Указі Миколи I про заборону української преси;
- в) в Емському указі;
- г) у Валувесьькому циркулярі.

30. Визнач за описом, про який атрибут козацької символіки йде мова:

*Ця відзнака гетьманської влади та кошового отамана на Січі складається з дерев'яної чи металевої рукояті (палиці) із срібною або визолоченою кулею на кінці, яка оздоблювалась, як правило, бірюзою, смарагдами, перлами. На ній могли бути герб, прізвище чи вензель власника. Гетьман чи кошовий отаман тримали цей клейнод у руці під час урочистих заходів та в бойовій обстановці.*

- а) булава;
- б) корогва;
- в) бунчук;
- г) пернач.

1. Знайди прислів'я, що містить антоніми:

- а) Книжки не прочитав – розуму не додалося;
- б) Згода дім буде, а незгода руйнує;
- в) Доріг тисячі – правда одна;
- г) Прочитати десять тисяч книжок – все одно що зробити подорож за десять тисяч верст.

2. Уяви, що до вашого класу прийшов новий учень. Які мовні формули ти обереш для знайомства з ним?

- а) Ти хто? А скільки тобі років?;
- б) Вітаю! Ти як вчишся?;
- в) Добридень! Дуже приємно познайомитись!;
- г) Дякую. Будь ласка.

3. Під час лінгвістичної гри учні вибудовували слова із карток, на яких зазначалися різні значущі частини слів. Перемогла команда, що склала такі слова: *підгірний, подорожник, звістка, надмірний, зарубіжний, сучасний*. Яким способом утворено ці слова?

- а) префіксальним;
- б) суфіксальним;
- в) складанням основ;
- г) префіксально-суфіксальним.

4. У пісні «Зажурилась Україна...» зображено події:

- а) 1937 р., голодомор;
- б) Другої світової війни та масову загибель учасників бойових дій і партизанського руху;
- в) XVI ст. – XVII ст., коли український народ зазнав тяжкого лиха від турецько-татарських нападників;
- г) XVII ст., коли Україна зазнавала нападів польської шляхти.

5. Запровадження християнства пов'язане з іменем князя:

- а) Володимира Мономаха;
- б) Святослава;
- в) Володимира Великого;
- г) Ярослава Мудрого.

6. Що допомогло братам у думі «Буря на Чорному морі» урятуватися від загибелі:

- а) щире покаяння у зневажливому ставленні до батьків, сестри, сусідів;
- б) уміння плавати;
- в) вчасна допомога;
- г) щасливий випадок.

7. Яку життєву філософію українців сформувало геополітичне розташування України:

- а) Живемо, як горох на дорозі: хто не йде, той скубне;
- б) Моя хата скраю – нічого не знаю;
- в) Або будемо на Русі, або пропадемо усі;
- г) Або дома не бути, або волі здобути.

8. Відгадай назву фортеці, під якою відбулася відома битва на чолі з П. Сагайдачним:

*Петро Сагайдачний – гетьман зрілий,  
Стояв на захисті православної віри.  
Козаки гетьмана любили,  
Вони відважно турків били.  
Відомий нам удар один  
У боях під фортецею...*

- а) Кодак;
- б) Хотинська фортеця;
- в) Азовська фортеця;
- г) Таванська фортеця.

9. Хто, на твою думку, міг би заспівати цю пісню?

*На людську славу  
Й тую поговорку  
Ще раз у Крим ісхожу;  
Повні вози солі,  
Повні мажі риби  
Ще додому привезу*

- а) козаки; б) лихварі; в) чумаки; г) поміщики.

10. Українознавство – це...

- а) краєзнавство;  
б) система знань про Україну й світове українство в усіх часово-просторових вимірах;  
в) історія, етнологія, фольклор українців;  
г) звичаї і традиції українського народу.

#### Завдання на 4 бали

11. У якому з наведених речень присудок виражається фразеологічним зворотом?

- а) Сильний вітер пригинав до землі очерет, ламав гілля.  
б) Стрибаючи зі східців, хлопчик зламав ногу.  
в) Цілий день Василько ламав голову над такою важкою проблемою.  
г) Діти зламали іграшку.

12. Знайди рядок, у якому допущено помилку при відмініюванні складеного числівника:

- а) трьохсот сорока шести;  
б) сімостам сімдесяти семи;  
в) на дев'ятохстах вісімдесятьох чотирьох;  
г) п'ятистами п'ятидесятьма п'ятьома.

13. У якому реченні неправильно відокремлено означення:

- а) Непорушно стоять дерева, загорнені в сутінь, рясно вкриті краплистою росою (М.Коцюбинський).  
б) Захоплені роботою хлопці не помічали козацького загону (Ю.Хорунжий).  
в) І тиха осінь ясна, мрійна несла в серця надію і тривогу (А.Малишко).  
г) Побите дощем поле ще й град поб'є (Нар. тв.).

14. Яка пісня Марусі Чурай використовується у п'єсі «Наталка Полтавка» І. Котляревського:

- а) «Віють вітри...»;  
б) «Ой не ходи, Грицю»;  
в) «Засвіт встали козаченьки»;  
г) «В кінці греблі шумлять верби».

15. Хто із героїв відомої української думи звертається до козаків зі словами:

*«...І города Богуслава не минайте,  
До батька до мого й матері прибувайте  
І батьку моєму та матері  
То знать давайте:  
Нехай буде батько і мати  
Та ще добре дбати,  
То статків – мастків не збувають,  
Великих скарбів не збирають...»:*

- а) козакові Голоті; в) Марусі Богуславці;  
б) Богданові Хмельницькому; г) Самійлові Кішці.

16. Головну ідею твору «Слово о полку Ігоревім» – засудження князівських міжусобиць та заклик до єдності Руської землі – автор висловив устами:

- а) Ігоря Новгород-Сіверського;  
б) Святослава Київського у «золотому слові»;  
в) половецького хана Кончака;  
г) Ярослава Осмомисла Галицького.

17. З доповіді III відділення Миколи І: «Вірші його подвійно шкідливі і небезпечні. З улюбленими віршами з Малоросії могли посятися й згодом укорінитися думки про уявне блаженство часів гетьманщини, про щастя повернути ті часи і про можливість України існувати у вигляді окремої держави». Про чії вірші йде мова?

- а) Т. Шевченка; б) П. Грабовського; в) І. Франка; г) І. Котляревського.

18. Яку рису, наполегливо виховвану імперськими властями в українській інтелігенції, засуджував Маркіян Шашкевич у своїх рядках:

*Руська мати нас родила,  
Чому ж мова єй немила?  
Руська мати нас повила,  
Чом ся не встидати маєм?  
Руська мати нас любила:  
Чом чужую полюбаєм?*

- а) любов до іноземних мов; в) сором за вживання української мови;  
б) незнання церковнослов'янської мови; г) неповагу до російської мови.

19. Імена яких святих було обрано для назви таємного українського братства, заснованого в Києві в 1845 – 1846 рр.?

- а) Петра і Павла; б) Кирила і Мефодія; в) Бориса і Гліба; г) Кира та Івана.

20. Яка частина українського національного одягу повинна була охороняти молоду дівчину від «поганого ока», а під час весілля була символом тривалого кохання й відіграла ту ж роль, що й фата?

- а) очіпок; б) кісник; в) хустка; г) вінок.

#### Завдання на 5 балів

21. Яке з наведених речень є поширеним?

- а) Він не тримає камінь за пазухою. в) Сонце, на щастя, почало підніматися.  
б) Я буду виступати! г) До лісу рукою подати.

22. Визнач тип зв'язного мовлення поданого міні-тексту:

*Кобза задріботіла часто-часто. Вона то тонко дзвеніла однією струною, то охала всіма басами, то знову рокотала, нібито й справді залицявся старий дід, про якого співалося в пісні.*

- а) опис; б) розповідь; в) роздум; г) монолог.

23. Використовуючи дієприслівники та дієприслівникові звороти, учень утворив декілька речень. Яке з них потребує редагування?

- а) Хтось кидає жарт, розсмішивши всіх навколо.  
б) Вивчаючи історію, серце сповнюється болем за долю нашої батьківщини.  
в) Сніжинки ще більш закрутилися, стовпом здіймаючись угору.  
г) Співаючи веснянки, дівчата утворюють коло.